

Schoolondersteuningsprofiel 2018

De Brug
School voor praktijkonderwijs
Assendelft

Inhoud

	<i>Pagina</i>
1 Inleiding	3
2 Algemene informatie	3
2.1 Contactgegevens	4
2.2 Onderwijsvisie en visie op (extra) ondersteuning	4
2.3 Kengetallen leerlingpopulatie	5
3 Ondersteuningsplan Coöperatief Samenwerkingsverband Vo Zaanstreek (SVZ)	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Ondersteuningsmogelijkheden SVZ	7
4 Ondersteuning Praktijkschool De Brug	9
4.1 Inleiding basisondersteuning	9
4.2 Basisondersteuningsprofiel Praktijkschool De Brug	9
4.3 Toelating	9
4.4 De ondersteuningsstructuur van Praktijkschool De Brug in schema	10
4.5 Werkwijze	11
4.6 Ondersteuningsoverleg	12
4.7 Verzuim	13
5 Basisondersteuning	14
5.1 Inleiding	14
5.2 Interne deskundigheid op het gebied van de ondersteuning	14
5.3 Externe relaties in het kader van de ondersteuning	14
5.4 Bijzondere ondersteuningsmogelijkheden van Praktijkschool De Brug	14
5.5 Samenwerking met ouders ¹	16
6 Extra ondersteuning	17
7 Planmatig werken	19
8 Basiskwaliteit van het onderwijs	19
9 Ambities	22
10 Afsluiting	22
<i>Bijlage 1 Analyse basisondersteuningsprofiel ‘dialogeschool’ Praktijkschool De Brug</i>	23

---

¹ Lees overal: ouder(s)/verzorger(s).

1 Inleiding

Voor u ligt het *schoolondersteuningsprofiel*: een verplicht document waarin scholen beschrijven welke ondersteuning zij aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte bieden. Het schoolondersteuningsprofiel is als het ware een foto van de stand van zaken en bevat tevens de ambities van de school. Het biedt het Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zaanstreek (SVZ), waarin de v(s)o-scholen samenwerken, de mogelijkheid om zicht te krijgen of binnen het voortgezet onderwijs voldoende sprake is van een dekkend netwerk van ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben. Ook is het een document voor de school zelf: bieden wij voldoende ondersteuning en kunnen wij dit ook waarmaken? Maar vooral ook biedt het ouders² de mogelijkheid om per school te beoordelen of het ondersteuningsniveau van een school past bij wat hun kind nodig heeft.

Het schoolondersteuningsprofiel is een beknopt document: voor meer informatie kan worden gekeken in het schoolplan of op 'Scholen op de kaart': deze website vindt u [hier](#). U vindt op deze website allerlei cijfermatige informatie over scholen voor voortgezet onderwijs, afkomstig van de onderwijsinspectie en van de scholen zelf, verzameld en gevisualiseerd in één systeem.

Passend onderwijs is de manier waarop onderwijs aan leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben, is georganiseerd. Het gaat om zowel lichte als zware vormen van ondersteuning. Bijvoorbeeld extra begeleiding op school, aangepast lesmateriaal, hulpmiddelen of onderwijs op een speciale school.

Scholen brengen die ondersteuning in beeld in het 'schoolondersteuningsprofiel', een document waarin een beknopt overzicht wordt gegeven van alle vormen van ondersteuning die de school te bieden heeft en van de ondersteuning die zij op korte termijn nog denkt te gaan aanbieden, de ambities.

Onderscheiden worden de *basisondersteuning*, die voor alle scholen geldt (hierover zijn in Zaanstad tussen scholen afspraken gemaakt) en *extra ondersteuning*: dit betreft de vormen van ondersteuning die verder gaan dan de basisondersteuning en scholen kunnen zich hier specialiseren. Extra ondersteuning kan licht en kortdurend van aard zijn, maar ook zwaar en langdurig en plaatsvinden binnen of buiten de school.

De school werkt volgens de richtlijnen van de algemene verordening gegevensbescherming, waarmee de privacy van de leerlingen beschermd wordt.

Alle in dit schoolondersteuningsprofiel genoemde websites en documenten zijn te bereiken via de website van De Brug.

2 Algemene informatie

In dit hoofdstuk worden de contactgegevens van de school en de kengetallen van de leerlingpopulatie weergegeven. Ook wordt kort weergegeven wat de school als haar opdracht ziet, vooral in het kader van passend onderwijs: de onderwijsvisie.

---

² Lees overal: ouder(s)/verzorger(s).

2.1 Contactgegevens

Naam	De Brug
Type school	School voor Praktijkonderwijs
Adres	Saenredamstraat 39, 1566 KL Assendelft
Telefoon	075-621 06 88
E-mail	info@praktijkschooldebrug.nl
Website	www.praktijkschooldebrug.nl

2.2 Onderwijsvisie en visie op ondersteuning

In het praktijkonderwijs leren leerlingen door praktijkervaringen op te doen, zij leren dus door te doen. Theorie wordt gekoppeld aan praktische opdrachten en stages. Doel van het onderwijs is om leerlingen naar werk toe te leiden. Zij ontwikkelen competenties die nodig zijn om zelfstandig te kunnen werken.

Een deel van de leerlingen stroomt na het praktijkonderwijs direct door naar werk. Een ander deel stroomt uit naar een vervolgopleiding. Na het doorlopen van Praktijkschool De Brug zijn zij ook in staat om zelfstandig te werken, te wonen, hun vrije tijd zinvol te besteden en verantwoord burger te zijn.

Om dit te kunnen moeten leerlingen een aantal *algemene* competenties ontwikkelen en daarnaast een aantal *specifieke* competenties gerelateerd aan het beroep dat bij hen past. Het praktijkonderwijs gaat daarbij uit van de individuele mogelijkheden en talenten van leerlingen.

Praktijkschool De Brug realiseert haar missie door systematisch en doelgericht te werken aan individuele leertrajecten, die enerzijds aansluiten bij het ontwikkelingsniveau en de mogelijkheden van de leerlingen en anderzijds gericht zijn op de competenties die gevraagd worden om deel te nemen aan de maatschappij.

De medewerkers van Praktijkschool De Brug maken dit mogelijk door met de leerling in gesprek te gaan om te bepalen wat de leerling nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen. Daarnaast zijn zij ook in gesprek met de omgeving: met werkgevers, met ouders en met maatschappelijke organisaties om zicht te krijgen op wat de leerling nodig heeft om in de maatschappij te kunnen (blijven) functioneren.

De school richt het leerproces zodanig in dat de leerling optimaal leert: het is uitdagend, stimulerend, betekenisvol, maximaal en effectief. Daarvoor is het nodig stapsgewijs haalbare doelen te formuleren en manieren te vinden om die doelen te bereiken.

Waar nodig betreft de school daar externe partijen bij. Dat kunnen werkgevers zijn, gemeenten, rolmodellen, maar ook deskundigen op het gebied van didactiek en pedagogiek. De school staat open voor de wereld buiten de school, gebruikt die omgeving waar nodig en zorgt dat de leerlingen in die wereld goed terecht komen.

Belangrijke accenten:

- Oog voor wat de maatschappij van mensen en jongeren vraagt en deze eisen vertalen in leertrajecten voor leerlingen in het praktijkonderwijs.
- Doelgericht werken: hoofddoelen en subdoelen opdelen en daarvoor leertrajecten organiseren én voortdurende evaluatie van de leertrajecten.

- Docenten en begeleiders hebben een sleutelrol: het ontwikkelen van de competenties van die professionals - en het vervullen van de condities voor die professionals om hun werk goed te kunnen doen - zijn essentieel voor het succes van het praktijkonderwijs.

Mede door de basis- en extra ondersteuning wil Praktijkschool De Brug een optimale basis creëren voor de leerling om binnen zijn of haar mogelijkheden zo veel mogelijk te kunnen profiteren van het praktijkonderwijs.

Uitgangspunten daarbij zijn:

- De mentor is de spil.
- Expertise is structureel aanwezig in de school (schoolmaatschappelijk werk, psycholoog, coördinator ondersteuning en begeleiding) voor het geval dat problemen op sociaal-emotioneel, didactisch of pedagogisch gebied de mogelijkheden van de mentor overstijgen.
- De leerling met een extra ondersteuningsbehoefte wordt begeleid naar externe partijen en de school blijft de leerling volgen.

2.3 Kengetallen leerlingpopulatie

Het leerlingenaantal van Praktijkschool De Brug door de jaren heen ziet er als volgt uit:

Schooljaar 13/14 : 165 leerlingen

Schooljaar 14/15: 172 leerlingen

Schooljaar 15/16: 173 leerlingen

Schooljaar 16/17: 158 leerlingen

Schooljaar 17/18: 148 leerlingen

Slagingspercentages van de school in 2016-2017

De school werkt de laatste jaren mee aan de jaarlijkse 'uitstroom-monitor', waarin tal van gegevens worden geregistreerd. Het betreft zoveel informatie dat het niet zinvol is, die allemaal in het schoolondersteuningsprofiel op te nemen.

Hieronder wordt een aantal - naar aangenomen wordt voor ouders belangrijke - zaken vermeld.

De meeste leerlingen op De Brug stromen uit als zij 16, 17 of 18 jaar zijn, incidenteel verlaat een leerling de school al eerder of op 19-jarige leeftijd. Dit is overeenkomstig het landelijke beeld.

Leerlingen kunnen zich op de school in veel richtingen specialiseren:

- Detailhandel en magazijn
- Zorg en welzijn
- Horeca
- Techniek
- Groen

Uitstroom

Over de laatste vier jaar gezien is de gemiddelde uitstroom van de leerlingen naar het ROC of AOC niveau 2, 43% , en 17% naar niveau 1. Deze cijfers liggen zeer ruim boven het landelijke gemiddelde.

27% van de leerlingen stroomde uit naar arbeid, waarvan 7% naar arbeid en leren. Ook deze cijfers liggen ruim boven het landelijke gemiddelde.

10% van de leerlingen vertrok naar een andere school voor praktijkonderwijs en 3% verliet de school vanwege een verhuizing.

Van de leerlingen, die uitstroomden naar arbeid, verwierf 88% een reguliere arbeidsplaats. Ca. 93% van de leerlingen werd ook na hun uitstroom uit het praktijkonderwijs nog ondersteund.

3 Ondersteuningsplan Coöperatief Samenwerkingsverband Vo Zaanstreek (SVZ)

3.1 Inleiding

Alle scholen voor voortgezet onderwijs in de Zaanstreek zijn verenigd in het Coöperatief Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zaanstreek (verder samenwerkingsverband of SVZ genoemd). Het samenwerkingsverband heeft op veel terreinen een duidelijke verbinding met de activiteiten van de gemeenten, die bij het samenwerkingsverband horen. Dit betreft de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Wormerland.

Het samenwerkingsverband werkt op basis van een ondersteuningsplan (2018-2022), de ondersteuningsactiviteiten van de scholen, zoals in dit profiel beschreven, zijn hieraan gekoppeld.

3.2 Ondersteuningsmogelijkheden SVZ

Binnen SVZ onderscheiden de scholen diverse vormen van ondersteuning:

- *Basisondersteuning*
Een reguliere vo-school (een 'begeleidingsschool': zie ook paragraaf 4)) kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van leerlingen, een sterke interne ondersteuningsstructuur, het bieden van verschillende ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen.
Het speciaal onderwijs en de praktijkscholen ('dialogescholen') dragen zorg voor een maximale en voortdurende dialoog over de speciale onderwijsbehoeften van de leerling, zowel intern (mentor-leerling, bijvoorbeeld) als naar buiten met ouders en deskundigen. Alleen bij ernstige problematiek worden de leerlingen doorverwezen naar (een andere vorm van) het vso.
- *Extra ondersteuning*
Arrangementen voor leerlingen, die niet voldoende hebben aan de basisondersteuning. Arrangementen verschillen per school: zie pagina 19 en volgende. De begeleiding van de leerling is gericht op het omgaan met de eigen problematiek.
- *Tussenvoorzieningen*
Lichte ondersteuning: het samenwerkingsverband beschikt over een orthopedagogisch- en didactisch centrum: Saenstroom opdc met hierin Saenstroom vmbo, Saenstroom TOP (Rebound) en Baan Begeleiding Zaanstad (BBZ).
- *Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen*
Scholen voor havo/vwo krijgen een apart budget voor het onderwijs aan- en de ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen. Voor de meeste leerlingen zijn één of meer aanpassingen in het programma nodig. Een deel van deze leerlingen heeft ook extra ondersteuningsbehoeften. De begeleiding is gericht op het omgaan met de eigen problematiek, zodat de betreffende leerling in staat is onderwijs te volgen op het cognitieve niveau dat bij hem of haar past. In een aantal gevallen is specialistische ondersteuning nodig vanuit de hulpverlening en zullen onderwijs en hulpverlening samenwerken.

Hiernaast kent SVZ enkele schoolsoorten, waarin een hoge mate van ondersteuning wordt geboden aan leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte:

- *Praktijkonderwijs*
Een school voor praktijkonderwijs is een reguliere school voor voortgezet onderwijs en is bedoeld voor leerlingen met een cognitieve beperking en leerachterstanden. In de Zaanstreek gaat het om de volgende scholen voor praktijkonderwijs: De Brug te Assendelft en De Faam in Zaandam. Scholen voor praktijkonderwijs richten zich onder andere op duurzame uitstroom naar arbeid, maar ook op de aansluiting met de ROC's. Het ontwikkelingsperspectief en de ondersteuningsbehoefte van de leerling bepalen het uitstroomprofiel.
Indien leerlingen extra ondersteuning nodig hebben bij de toeleiding naar arbeid, wordt dat geboden door reïntegratiebedrijven, leerwerkprojecten, jongerenloket, UWV en gemeenten.
- *Voortgezet speciaal onderwijs*
Dynamica Onderwijs: voor leerlingen die zeer moeilijk leren, langdurig ziek zijn, een lichamelijke of een meervoudige beperking hebben.
Altra College Zaanstreek: gericht op vmboleerlingen met ernstige gedragsproblematiek en/of een ernstige psychiatrische stoornis.
Soms zijn leerlingen aangewezen op een locatie van Altra buiten de regio. Dit betreft onderwijs voor mavo (bovenbouw), havo en vwo aan leerlingen met gedragsproblematiek en/of psychiatrische problematiek. Ook Heliomare is lid van het samenwerkingsverband en gespecialiseerd in speciaal onderwijs aan leerlingen met fysieke beperkingen. Zij bieden alle niveaus.
- *Cluster 1 en 2*
Blinde en slechtziende kinderen (Cluster 1) en kinderen die doof zijn, slechthorend of een ernstige taal- en/of spraakachterstand (Cluster 2) hebben, volgen in veel gevallen onderwijs buiten de regio.

Toelichting

De besturen in het Zaanse onderwijs willen leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zoveel mogelijk onderwijs laten volgen op reguliere scholen voor voortgezet onderwijs in de eigen regio.

Hiervoor is binnen het samenwerkingsverband een *basisondersteuningsprofiel* afgesproken: het beschrijft wat alle scholen minimaal bieden aan basisondersteuning.

Voor leerlingen, voor wie de basisondersteuning niet voldoende tegemoet komt aan de ondersteuningsbehoeften, hebben de scholen één of meer arrangementen in de school ontwikkeld: extra ondersteuning.

Kenmerk van deze arrangementen is, dat de leerlingen onderwijs volgen in de eigen klas en dat de ondersteuning dichtbij de klas (in de school) ingezet kan worden, waarbij men er op gericht is de leerling sterker te maken in het onderwijsleerproces op de eigen school. Scholen maken hierbij gebruik van de expertise uit het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De tussenvoorzieningen en vso-scholen bieden daarnaast goede oplossingen voor leerlingen waarvoor deze arrangementen niet toereikend zijn. Het samenwerkingsverband heeft een aantal 'tussenvoorzieningen', waaronder een orthopedagogisch en -didactisch centrum (opdc), om een dekkend aanbod van voorzieningen mogelijk te maken.

Er zijn ook leerlingen met een dermate complexe ondersteuningsvraag dat onderwijs, al dan niet tijdelijk, geheel of gedeeltelijk niet mogelijk is. Voor deze leerlingen is het van

belang dat de ondersteuning vanuit onderwijs en jeugdhulp integraal wordt aangeboden, gericht op terugkeer naar onderwijs. Hiervoor worden op maat onderwijs-zorgarrangementen gezocht. Ouders en de leerlingen zelf zijn daarbij belangrijke partners om tot een kansrijke aanpak te komen.

4 Ondersteuningsstructuur Praktijkschool De Brug

4.1 Inleiding basisondersteuning

De scholen voor regulier voortgezet onderwijs in Zaanstad hebben met elkaar afgesproken, dat zij zich met betrekking tot de basisondersteuning ontwikkelen tot een zogenaamde 'begeleidingsschool'. De scholen voor speciaal onderwijs, het opdc en de *scholen voor praktijkonderwijs* ontwikkelen zich tot zogenaamde 'dialogeschool'.

De *begeleidingsschool* begeleidt leerlingen in hun onderwijsproces en heeft daartoe een aantal middelen in huis. De school zal dus bij ingewikkelde problematiek een beroep moeten doen op het vso en/of de andere onderwijsvoorzieningen, die in de regio worden aangeboden.

Een *begeleidingsschool* kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van de leerlingen en een goed intern overleg daarover, het bieden van een scala aan ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen. Het onderwijs wordt zoveel mogelijk afgestemd op de onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van de leerling en waar nodig wordt extra tijd en aandacht aan de individuele leerling geschonken.

De *dialogeschool* - dit geldt dus voor praktijkschool De Brug - draagt zorg voor een maximale en voortdurende dialoog over de speciale onderwijsbehoeften van de leerlingen, zowel intern (mentor-leerling bijvoorbeeld) als naar buiten met ouders en deskundigen. Alleen bij ernstige problematiek worden leerlingen doorverwezen naar het vso.

4.2 Basisondersteuningsprofiel Praktijkschool De Brug

SVZ heeft afspraken gemaakt over het niveau van basisondersteuning, dat door elke school geboden dient te worden. Elke school heeft in kaart gebracht hoe zij staat ten opzichte van het gewenste niveau van basisondersteuning door middel van een analyse. Praktijkschool De Brug is al ver gevorderd in de richting van het model 'dialogeschool': zie hiervoor het bijgevoegde analyseschema. (bijlage 1). Uit dit schema blijkt ook nog een aantal ontwikkelpunten. Hierop wordt in paragraaf 8 van dit document (de ambities) nader ingegaan.

De school is een levende organisatie en die zich steeds verder ontwikkelt, waarbij veel aandacht wordt besteed aan de verdere professionalisering van medewerkers.

4.3 Toelating

De psycholoog, maatschappelijk deskundige en de coördinator ondersteuning en begeleiding maken, samen met de directeur en de schoolarts, deel uit van de toelatingscommissie.

De toelatingscommissie geeft advies met betrekking tot de toelating van leerlingen.

Het Interne Ondersteunings Team (IOT) neemt daarna de aangemelde leerlingen in behandeling en zorgt bij toelating dat het dossier compleet is en voldoet aan de eisen. De dossiers zijn bij aanvang van het schooljaar gereed, zodat de mentoren er kennis van kunnen nemen.

Als leerlingen instromen is er dus al veel bekend over hun leerproblematiek en/of sociaal-emotionele problemen. Indien nodig kan in de instroomfase nog aanvullend onderzoek worden gedaan. Voor *elke* leerling op de Brug wordt een individueel Ontwikkelings Perspectief (Plan) (OPP) opgesteld. Dit plan wordt voortdurend bijgesteld door de mentor en het Interne Ondersteunings Team (IOT).

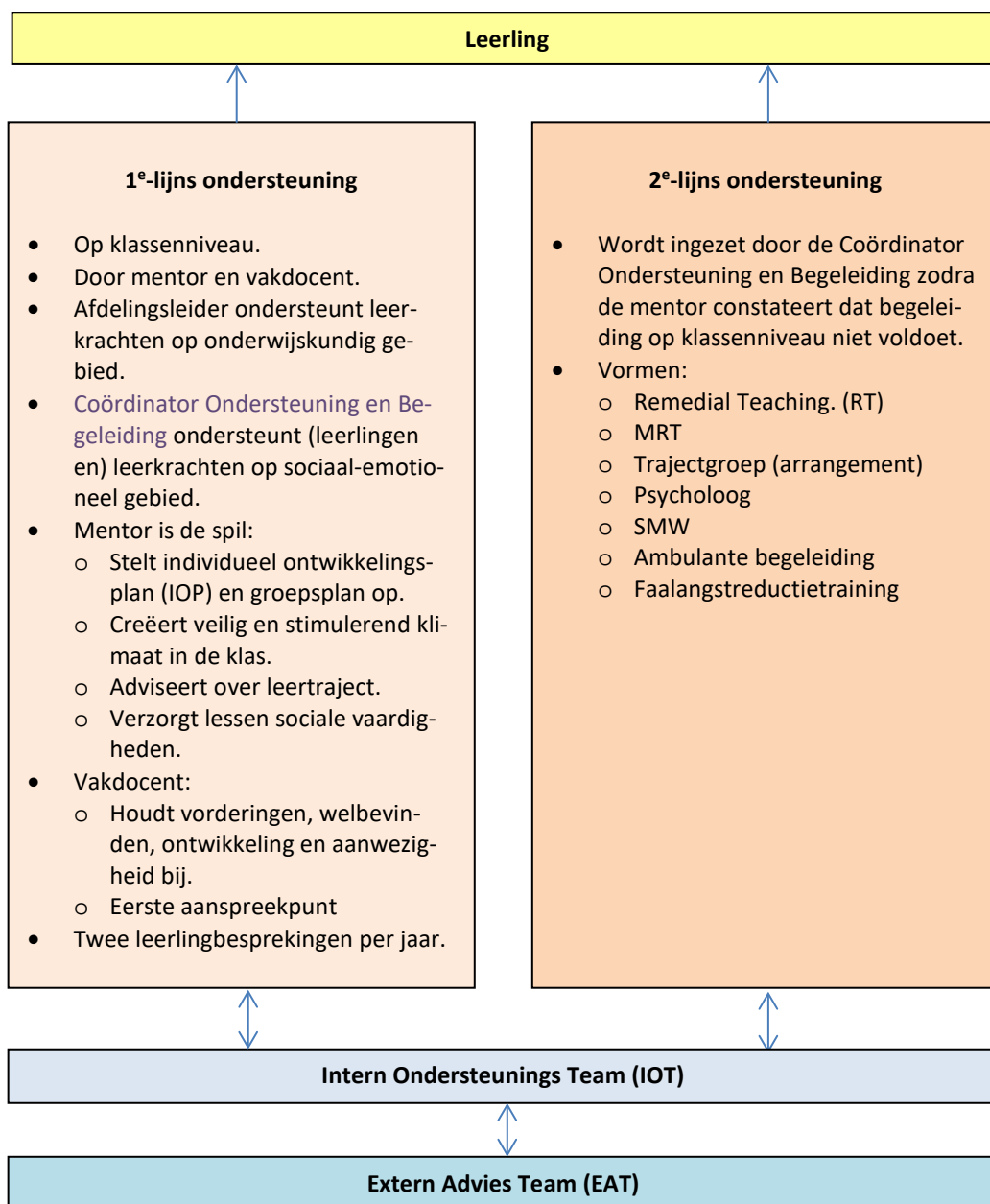
4.4 De ondersteuningsstructuur van Praktijkschool De Brug in schema

De ondersteuningsstructuur van de school is zodanig dat aansluiting op de onderwijsbehoeften van de leerlingen wordt gewaarborgd. De dialoogschool heeft extra expertise beschikbaar op het gebied van diagnose en onderzoek, docenten hebben afgesproken hoe met leerlingen wordt omgegaan en lessen worden zo nodig aangepast aan omstandigheden en/of aan kenmerken van de leerlingen, zoals intelligentie, leerstijl en fysieke beperkingen.

De dialoogschool beschikt ook over aanvullende programma's en trainingen en als de leerling uitstroomt, wordt een advies meegegeven en is er gedurende twee jaar sprake van nazorg. En, indien nodig, zorgt de dialoogschool na de uitstroom voor continuïteit in de ondersteuning.

Binnen de basisondersteuning onderscheidt De Brug 1^e- en 2^e-lijns ondersteuning. De 2^e-lijns ondersteuning wordt alleen ingezet indien de 1^e-lijns ondersteuning niet voldoende blijkt te zijn.

De ondersteuningsstructuur van praktijkschool De Brug ziet er in schema dus als volgt uit:

4.5 Werkwijze

Voor elke leerling op De Brug wordt een individueel plan gemaakt. Dit plan wordt voortdurend bijgesteld door de mentor en het Interne Ondersteunings Team (IOT). De psycholoog, de maatschappelijk deskundige en de coördinator ondersteuning en begeleiding maken deel uit van het IOT. Het IOT bepaalt of leerlingen voor extra individuele ondersteuning in aanmerking komen.

Ouders kunnen ook zelf contact opnemen met het IOT als zij denken dat hun zoon/ dochter in aanmerking komt voor extra begeleiding/ondersteuning. Deze ondersteuning kan zich richten op bijvoorbeeld een leerprobleem in het taal- of rekengebied, maar ook op

sociaal-emotioneel gebied, zoals faalangst en onzekerheid, of op een versterking van de sociale vaardigheid.

De mentor kan de leerling extra begeleiden tijdens de begeleidingsuren. Tijdens dit uur heeft de mentor de gelegenheid om met de leerling coachingsgesprekken te voeren. Ook kan er individueel of in kleine groepjes extra ondersteuning bij de lesstof worden geboden.

4.6 Ondersteuningsoverleg

- *Leerlingbespreking*
Twee keer per jaar worden alle individuele leerlingen met de mentor en de COB besproken aan de hand van het OPP en het leerlingvolgdocument. In dit overleg wordt de ontwikkeling van de leerling gevolgd, de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften geëvalueerd en waar nodig bijgesteld en/of aangevuld. Het uitstroomperspectief is hierbij leidraad.
- *Tussentijds overleg*
Indien een mentor tussentijds behoefte heeft aan overleg over de begeleiding van een leerling neemt hij of zij contact op met de COB en bespreekt dit.
- *MDO*
Als in het proces van de ondersteuning van een individuele leerling de noodzaak blijkt om een multidisciplinair overleg te voeren om de ondersteuningsbehoefte en benodigde begeleiding goed in beeld te krijgen en passende ondersteuning te bieden, organiseert de COB dit overleg en nodigt de relevante interne en externe partijen hiervoor uit.
- *Intern Ondersteunings Team (IOT)*
Het IOT bepaalt of leerlingen voor extra individuele ondersteuning in aanmerking komen.
Het IOT bespreekt één keer per twee weken de leerlingen, die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben.
Aan het IOT van de school nemen deel:
  - Coördinator Ondersteuning en Begeleiding
  - Psycholoog
  - Maatschappelijk deskundige
- *Extern Advies Team (EAT)*
De school beschikt daarnaast over een Extern Advies Team (EAT), waarin ook externe deskundigen participeren, vast of op afroep.
Het EAT bestaat uit:
  - Coördinator Ondersteuning en Begeleiding
  - Psycholoog
  - Maatschappelijk deskundige

- Directie
- Jeugdarts
- Leerplichtambtenaar
- Vertegenwoordiger van de Jeugdteams

Dit team komt één keer per maand bijeen.

Leerlingen waar veel zorgen over zijn en waarbij de 1e-lijns basisondersteuning in de school niet toereikend is, worden in dit team besproken. Er wordt gekeken naar mogelijkheden van extra ondersteuning of zorg en een geschikte aanpak.

De ouders wordt vooraf schriftelijk om toestemming gevraagd voor een bespreking van hun kind in het EAT.

Zie verder ook het Schoolondersteuningsplan van De Brug.

4.7 Verzuim

Verzuim wordt elk lesuur in het Leerlingvolgsysteem (LVS) geregistreerd.

Indien een leerling meer dan drie keer per periode ziek is geweest (tussen de vakanties), dan volgt er een gesprek tussen de mentor en de ouders. De COB is hiervan op de hoogte. Blijft de situatie aanhouden, dan laat de COB de leerling oproepen door de jeugdarts. Er zal verslag van worden gedaan in het LVS. Bij aanhoudende ziekmelding zonder medische indicatie wordt een melding gedaan bij leerplichtzaken.

Bij ongeoorloofd verzuim wordt door de COB onmiddellijk melding gedaan bij leerplichtzaken van de gemeente waar de leerling woont.

5 Basisondersteuning

5.1 Inleiding

De praktijkscholen ('dialogescholen') dragen zorg voor een maximale en voortdurende dialoog over de speciale onderwijsbehoeften van de leerling, zowel intern (mentor-leerling, bijvoorbeeld) als naar buiten met ouders en deskundigen.

Alleen bij ernstige problematiek worden de leerlingen doorverwezen naar (een andere vorm van) het vso.

5.2 Interne deskundigheid op het gebied van de ondersteuning

Praktijkschool De Brug beschikt over de volgende interne deskundigheid in het kader van de basisondersteuning:

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Coördinator Ondersteuning en Begeleiding (COB)</i> • <i>Psycholoog</i> • <i>Mentor</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Remedial Teacher</i> • <i>Motorische Remedial Teacher</i> • <i>School Maatschappelijk Werker</i> • <i>Interne contactpersoon</i>
---	--

5.3 Externe relaties in het kader van de ondersteuning

Overige gecertificeerde/gediplomeerde expertise, waarop de school een beroep kan doen:

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Jeugdarts GGD</i> • <i>Leerplichtambtenaar</i> • <i>Veilig Thuis</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Jeugdteam</i> • <i>GGZ</i> • <i>Ambulante Begeleiders</i>
---	--

5.4 Bijzondere ondersteuningsmogelijkheden van Praktijkschool De Brug

De Brug heeft de volgende bijzondere ondersteuningsmogelijkheden voor de leerlingen:

- *Stage ondersteuning:*
Gezien het onderdeel 'arbeidstoeleiding' van de missie van het praktijkonderwijs, wordt voor de stage door de leerjaren heen een gedegen opbouw gemaakt. Deze ziet er als volgt uit:
  - *Interne stage*
In het 2^e leerjaar volgt elke leerling een interne stage op school. De leerling verricht tijdens de schooluren allerlei werkzaamheden in en om de school.

Doel van deze stage is het aanleren van vaardigheden die nodig zijn voor het volgen van een groepsstage.

- *Groepsstage*
In het 3^e leerjaar volgt elke leerling een groepsstage bij instellingen, een aantal geselecteerde bedrijven en het ATC (Arbeid Training Centrum). Dit gebeurt onder begeleiding van een leerkracht.
- *Individuele stage*
De leerling volgt een individuele stage bij een bedrijf of instelling. Hier zijn drie soorten stages te onderscheiden:
  - *Snuffelstage*: ervaring opdoen ten aanzien van beroepszaken als werktempo, omgaan met regels, leiding en collega's.
  - *Arbeidsgerichte stage*: gericht op het verwerven van een algemene werkhouding en het aanleren van vaardigheden die in bepaalde bedrijfstakken worden gevraagd.
  - *Plaatsingsstage*: uiteindelijk gericht op een baan in een bepaalde beroepssector.

Stages kennen een goede voorbereiding en worden nauwgezet begeleid. Zie voor meer informatie ook de website van de school.

- *Ondersteuning na uitstroom*:
Leerlingen worden na verlaten van de school nog twee jaar gevolgd.
- *Ondersteuning door interne contactpersonen*:
Op De Brug zijn twee interne contactpersonen aanwezig (een man en een vrouw). Zij bieden een luisterende oor aan leerlingen en kunnen advies geven op het gebied van onder andere (seksuele) intimidatie, agressie, geweld of discriminatie. De interne contactpersoon zal in overleg met de extern vertrouwenspersoon of maatschappelijk werk hulp bieden.
De coördinator ondersteuning en begeleiding (COB) is in het bezit van de meldcode voor melding bij het Veilig Thuis.
- *Ondersteuning en voorkomen van pesten*:
De school heeft een anti-pestprotocol en een anti-pestcoördinator.
De anti-pestcoördinator begeleidt de toepassing van het anti-pestprotocol met de mentor en de COB en fungeert als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen in het kader van het anti-pestbeleid.
Tevens organiseert de anti-pestcoördinator preventieve projecten en voorlichting in de school om het pesten te voorkomen en het sociaal veilig schoolklimaat te borgen.

5.5 Samenwerking met ouders

Het is de verantwoordelijkheid van de school om te zorgen dat de leerling goed onderwijs krijgt. Dit doet de school in nauw overleg met de ouders. De rol van de ouders is met de invoering van de Wet Passend Onderwijs flink veranderd. Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de dialoog met de ouders op praktijkschool De Brug

Basisondersteuning

Ouders van leerlingen, die te maken hebben met basisondersteuning, worden nauw bij alle ondersteuningsactiviteiten betrokken en worden nauwgezet geïnformeerd over de inhoud van de ondersteuning en de resultaten.

Anderzijds wordt van de ouders medewerking gevraagd bij het bereiken van de gestelde doelen door daar in de thuis- en vrije tijdssituatie zoveel mogelijk op aan te sluiten.

Ouders en het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Het ontwikkelingsperspectief kijkt naar de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling op lange termijn. Er wordt gekeken naar de doelen aan het einde van de schoolloopbaan, om vervolgens na te gaan wat er nodig is om die doelen te bereiken. Het OPP wordt opgesteld door de school. In het OPP wordt het uitstroomperspectief van de leerling opgenomen

Ouders hebben instemmingsrecht over het 'handelingsgedeelte' van het OPP. Dat betekent dat dit gedeelte zonder toestemming van de ouders niet vastgesteld mag worden.

Over het uitstroomperspectief hebben ouders geen instemmingsrecht. De school voert echter wel 'op overeenstemming gericht overleg' met de ouders.

Binnen zes weken nadat het kind is ingeschreven, stelt de school het ontwikkelingsperspectiefplan voor de leerling vast. De school betreft ook de leerling bij het opstellen van het ontwikkelingsperspectief. Daarnaast kan de school informatie gebruiken over eerder verleende hulp en ondersteuning en behaalde leerresultaten.

Aan het begin van het schooljaar is het van belang om verwachtingen uit te spreken en duidelijke afspraken met elkaar te maken over de ontwikkeling van de leerling.

Gedurende de schoolperiode zal het perspectief van de leerling steeds duidelijker worden. Daarom evalueert de school elk jaar het ontwikkelingsperspectief en de onderwijsdoelen tijdens de leerlingbespreking en stelt het waar nodig bij.

Eind van het derde leerjaar wordt het uitstroomperspectief vastgesteld.

Geschillen

Indien ouders het niet eens zijn met het besluit over toelating van hun kind dat extra ondersteuning nodig heeft, het oneens zijn met het door de school opgestelde ontwikkelingsperspectief of als een leerling wordt verwijderd en de ouders gaan niet akkoord, dan kunnen zij eerst samen met de school proberen tot een oplossing te komen. Komen de ouders er samen met de school niet uit, dan kunnen zij kosteloos een beroep doen op een onderwijsconsulent. Onderwijsconsulenten zijn onafhankelijke deskundigen met veel kennis en ervaring op het gebied van onderwijs aan kinderen met een handicap, ziekte of stoornis. Zij kunnen adviseren en bemiddelen in de fase waarin er nog geen geschil in behandeling is genomen. Is er na het advies van de onderwijsconsulent nog geen oplossing, dan kunnen de ouders ook kiezen voor een bezwaarprocedure bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs in Utrecht of voor juridische stappen.

6 Extra ondersteuning

Praktijkschool De Brug hanteert in het kader van de extra ondersteuning een aantal arrangementen. De kern van deze arrangementen wordt hieronder weergegeven:

Arrangement voor: <i>Leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte (Trajectgroep)</i>	Extra ondersteuning Leerlingen met een extra zorgbehoefte, die worden ingebracht door het zorgteam, participeren in de trajectgroep. Te denken valt aan leerlingen met stoornissen in het autistisch spectrum, adhd of gedragsproblematiek.
Doel	Leerlingen aanvullend op het reguliere onderwijsprogramma extra ondersteuning bieden, zodat zij zo veel als mogelijk het reguliere programma van het praktijkonderwijs op De Brug kunnen volgen.
Tijd/aandacht	<ul style="list-style-type: none"> • Vaste contactpersoon, goed bereikbaar. • Het eerste en laatste lesuur van de dag worden de leerlingen opgevangen in de trajectgroepruimte om de dag voor en na te bespreken en specifieke leer- en ontwikkelpunten te behandelen. • Het bieden van een rustige werkruimte. • Een Time-out mogelijkheid tijdens het reguliere rooster. Gevolgd door een reflectiegesprek. • Transfermogelijkheid van de ontwikkelafspraken naar de reguliere les door ondersteuning door de trajectbegeleider in de les. • Contactplek voor ouders.
Beschikbare materialen	<ul style="list-style-type: none"> • Structuurmap. • Computers. • Afsprakenbord. • Waar nodig specifieke methodes/materialen.
Ruimtelijke omgeving	Apart daarvoor ingerichte ruimte.
Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Intern Ondersteunings Team. • Trajectgroepbegeleiders.
Samenwerking met externe instanties	<ul style="list-style-type: none"> • Gelijk aan die in de rest van de school.

Arrangement voor: <i>Leerlingen met specifieke taal- of rekenkenmerken.</i>	Extra ondersteuning De remedial teacher ondersteunt de vakdocenten in het lesaanbod voor leerlingen met een specifieke taal- of rekenproblematiek.
Tijd/aandacht	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens de reguliere lessen een eigen programma, aangegeven en besproken door de remedial teacher met vakdocent/mentor.
Beschikbare materialen	<ul style="list-style-type: none"> • Door de school zelf ontwikkelde les- en hulpmaterialen.
Ruimtelijke	<ul style="list-style-type: none"> • Aparte ruimte.

omgeving	
Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Opgeleide Remedial Teacher.
Samenwerking met externe instanties	N.v.t.

Arrangement voor: Leerlingen met specifieke motorische kenmerken (MRT)	Extra ondersteuning Onderzoek naar achterstanden op dit gebied en begeleiding van leerlingen met specifieke motorische achterstanden.
Tijd/aandacht	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens het reguliere rooster worden deze leerlingen door de docent Motorische Remedial Teaching extra begeleid en getraind.
Beschikbare materialen	<ul style="list-style-type: none"> • Materiaal van de gymzaal.
Ruimtelijke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Gymzaal.
Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Gymnastiekdocent met MRT-opleiding.
Samenwerking met externe instanties	N.v.t.

Toewijzing van een arrangement aan een leerling vindt plaats via de coördinator ondersteuning en begeleiding.

7 Planmatig werken

De Brug heeft zich gecommitteerd aan een systeem van handelingsgericht werken. Handelingsgericht werken is doelgericht werken, uitgaande van de onderwijsbehoefte van de leerling. Het is hierbij van belang dat er afstemming is tussen alle betrokkenen (leerling, ouders, mentor, docenten, afdelingsleider en specialisten in de school) en dat er systematisch gewerkt wordt aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling. De positieve factoren in de leerling, de klas, de ouders en de leraar zijn hierbij uitgangspunt. Voor alle leerlingen van de Trajectgroep wordt een handelingsplan opgesteld.

1. Onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal.
2. De omgeving wordt afgestemd op wat de leerling nodig heeft.
3. De leerkracht stemt af op de verschillen tussen de leerlingen en maakt zo het onderwijs passend.
4. We denken en handelen vanuit positieve aspecten van de leerlingen, groepen, leerkrachten, ouders en school.
5. Er is een constructieve samenwerking tussen alle betrokkenen.
6. Er wordt doelgericht gewerkt.
7. De werkwijze in de school is systematisch en transparant.

8 Basiskwaliteit van het onderwijs

De inspectie Voortgezet Onderwijs heeft Praktijkschool De Brug het zogenaamde *basisarrangement (basistoezicht)* toegekend. Hiermee wordt uitgedrukt dat de kwaliteit van het geboden onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving in orde is.

Bij het kwaliteitsonderzoek door de inspectie wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- Vaardigheden of competenties die leerlingen bereiken: liggen deze op het verwachte niveau?
- Halen de leerlingen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht?
- Ontwikkelen de leerlingen zich volgens een individuele leerroute?
- Functioneren de leerlingen ná het praktijkonderwijs naar verwachting in een vervolgopleiding en/of in het werkveld?

Maar ook de school gaat zelf na óf en in hoeverre aan deze normen wordt voldaan aan de hand van de volgende punten:

- De school past een gedegen intake toe en bouwt verder op de indicatiestelling. Er wordt gewerkt met een individueel ontwikkelingsplan (IOP) of een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).
- In de loop van het tweede schooljaar komen school, leerling en ouders tot een uitstroomprofiel: een doelstelling, waarin mogelijke beroepsfuncties worden aangeduid en/of een perspectief wordt geschetst richting verdere opleiding.

- Aan het einde van de schoolperiode wordt vastgesteld wat van het uitstroomprofiel is gerealiseerd en hoe de leerling uitstroomt. De school spant zich in om tot een voor de leerling goede plaatsing te komen.
- De school houdt de leerling nog gedurende twee jaar in het oog: is de ex-leerling in staat zijn baan te behouden? Hoe doet hij of zij het op het mbo? De school monitort zo de bestendigheid van de uitstroom.

In het teamplan worden de teamdoelen vastgelegd op het gebied van onderwijsinnovaties. Resultaten van de doelen worden aan het eind van het schooljaar in kaart gebracht. De leerresultaten worden gevolgd door de toetsen van de methode deviant (Taal en rekenen). Daarnaast worden jaarlijks de Cito-toetsen voor praktijkonderwijs afgenomen (rekenen, begrijpend lezen en taalverzorging).

Kwaliteit mag geen toeval zijn: daarom wordt een systematische en structurele werkwijze gehanteerd, gebaseerd op de PDCA-cirkel: de beleidsplannen - waaronder het schoolplan -, ondersteuningsplan en vakgroep- en teamplannen, worden periodiek volgens een vaste cyclus doorlopen.

Plan: bedenken van een plan, het definiëren van meetpunten, normen en targets.

Do: het plan uitvoeren, meetpunten analyseren en gebruiken voor actie en procesverbetering.

Check: het plan en de uitvoering beoordelen, met elkaar praten over de scores, de meetpunten en de analyses.

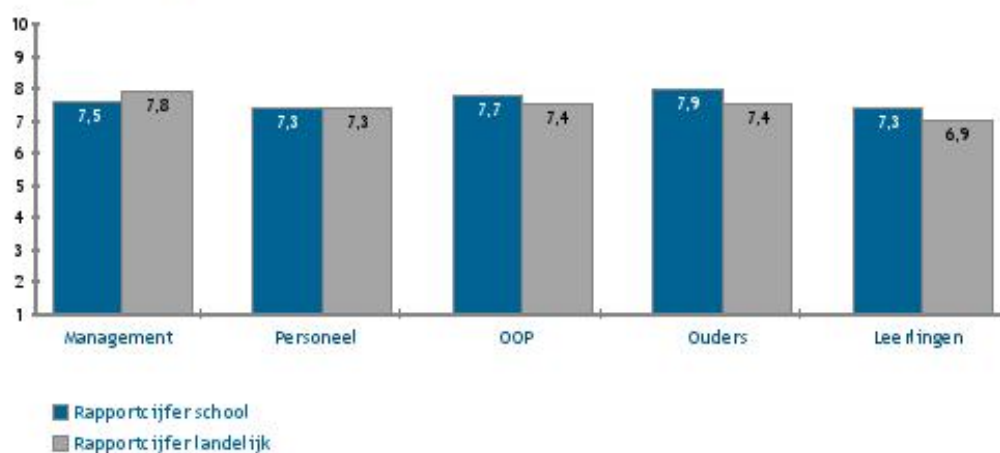
Act: het plan, de normen en de targets bijstellen of de uitvoering bijsturen.

Tevredenheidsonderzoek

Praktijkschool De Brug gebruikt het instrument 'Qschool' als hulpmiddel om de kwaliteit van de school en/of het schoolbestuur in kaart te brengen. Het instrument bestaat uit vijf vragenlijsten (één voor leerlingen, één voor ouders, één voor onderwijzend personeel, één voor onderwijsondersteunend personeel en één voor het management). In de rapportage van Qschool worden de resultaten van de school/het schoolbestuur vergeleken met de externe benchmark, waardoor een beeld wordt verkregen van hoe de organisatie presteert in vergelijking met de 'gemiddelde school'.

De Brug krijgt in het tevredenheidsonderzoek 2018 de volgende rapportcijfers:

Rapportcijfers

Op sociale veiligheid wordt hoog gescoord op De Brug (schaal 1 t/m 5)

	Leidingge- venden 2018	Personeel 2018	OOP 2018	Ouders 2018	Leerlingen 2018
Leerlingen worden niet gepest op school.					4,7 (0,1)
Leerlingen worden niet online gepest.					4,8 (0,0)
Leerlingen doen elkaar niet expres pijn.					4,7 (0,0)
Leerlingen worden niet gediscrimineerd door medeleerlingen.					4,8 (0,1)

9 Ambities

Vanuit het model 'dialogeschool' heeft de school een ontwikkelingsprogramma opgezet, zodat alles aspecten van de analyse, die nog niet op niveau zijn (zie bijlage 1), op zo kort mogelijke termijn worden gerealiseerd. Veel aspecten bevinden zich al in een gevorderd stadium.

De ambities van praktijkschool De Brug met betrekking tot de ondersteuning³ zijn de volgende:

- De ondersteuning in de school verder te centraliseren.
- De kwaliteit van de ondersteuning te bevorderen en te borgen.

10 Afsluiting

De ondersteuning van leerlingen, die daar behoefte aan hebben, is geen statisch geheel. De school is voortdurend bezig om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en om de ondersteuning van leerlingen te optimaliseren. Deze ontwikkeling van de ondersteuning geschiedt systematisch en planmatig, waarbij ook tussentijds nieuwe zaken worden ingevoegd.

Mocht u behoefte hebben aan nadere informatie, raadpleeg dan de website en/of het schoolplan, de schoolgids van de school of leg contact met de school.

J.A. Koomen-Hensen, directeur
E.S. Wolff-Hilversum, afdelingsleider

Juli 2018

---

³ Ook op veel gebieden buiten de basis en extra ondersteuning heeft De Brug ambities. Hiervoor wordt verwezen naar het Schoolplan van de school.

Bijlage 1 Analyse basisondersteuningsprofiel 'dialogeschool' Praktijkschool De Brug

Vooropmerking

- Indien in onderstaand schema het kruisje in de kolom 'In ontwikkeling' uiterst rechts is geplaatst, dan betekent dat dat de ontwikkeling reeds in een vergevorderd stadium is.
- Norm voor 'Aanwezig' is: 75% van de docenten kan het, doet het, weet het.

Aspecten		In ontwikkeling	Aanwezig
Dialoge over speciale onderwijsbehoeften			
a	Alle docenten zijn op de hoogte van speciale onderwijsbehoeften. Er wordt op signalen gereageerd.		x
b	Onderwijsbehoeften worden in kaart gebracht en vastgelegd.		x
c	Overdrachtsgegevens zijn voor alle medewerkers beschikbaar		x
d	Het digitale leerling volg systeem (LVS) wordt effectief benut:		
	. Docenten en mentoren leggen incidenten vast		x
	. Benutten van basisvaardigheden, referentieniveaus, sociaal emotionele geboden ondersteuning, samenwerking met ouders		x
	. Mentoren en vakdocenten raadplegen het leerlingvolgsysteem en kunnen analyseren en signalen oppakken		x
e	De school heeft een ondersteuningsstructuur waarborging onderwijsbehoeften		x
f	De schoolleiding waarborgt de continuïteit van de dialoog		x
g	De speciale onderwijsbehoeften komen in een leerlingbespreking aan de orde		x
h	Iedere leerling heeft een mentor als eerste contactpersoon		x
i	De mentor is altijd aanwezig	Lukt praktisch niet altijd	
j	De school hanteert een systeem met informatiebehoeften en incidenten		x
k	Docenten zorgen ervoor dat ze dagelijks geïnformeerd zijn over onderwijsbehoeften	x	
l	De mentor maakt didactische en pedagogische onderwijsbehoeften bespreekbaar		x
m	Mentoren beschikken over competenties om een dialoog met leerlingen te voeren over speciale onderwijsbehoeften		x
n	De school heeft diagnostische expertise beschikbaar		x
Veilig schoolklimaat door aanwezigheid/toepassing van:			
a	De school waarborgt actief een sociaal en veilig klimaat		x
	. Er is een verzuimprotocol		x
	. Er is een pestprotocol		x
	. Er is een vertrouwenspersoon		x
	. Er is een convenant veilige en leefbare school		x
	. Er is een meld code kindermishandeling en huiselijk geweld		x
b	Er zijn gemeenschappelijke omgangsafspraken		x
c	Docenten maken zo nodig aanpassingen in hun lessen		x
Differentiatie			
a	Extra ondersteuning wordt vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief(plan) (OPP)		x
b	De voortgang wordt op zowel individueel als op schoolniveau gevolgd		Alleen individueel
c	Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd in verband met		
	. Speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken		x
	. Een meer of minder dan gemiddelde intelligentie		x

Aspecten		In ontwikkeling	Aanwezig
	. Verschillende leerstijlen	x	
d	Onderwijsprogramma's zijn waar nodig afgestemd op fysieke beperkingen		x
e	De docenten zijn geïnformeerd over de sociaal-emotionele ontwikkelingen		x
f	Aanvullend zijn orthopedagogische programma's beschikbaar		x
g	Er is een sociale vaardigheidstraining of faalangsttraining beschikbaar	x	
h	De school heeft een werkend protocol voor medische handelingen		x
i	Ondersteunende leermiddelen worden ingezet voor ondersteuning van leerlingen		x
j	De school stelt bij de uitstroom een handelingsadvies op	x	
k	De school zorgt na uitstroom voor continuïteit in ondersteuning indien nodig		x
Extra aandacht / tijd			
a	Docenten kunnen extra aandacht besteden aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften		x
b	De aangepaste groepsgrootte komt ten goede aan de speciale onderwijsbehoeften		x
c	Voor iedere leerling is een mentor		x
d	Er is voor deze leerlingen een tweede aanspreekpunt		x
e	Bij toelating voor ondersteuning		x
f	Er is voor mentoren en docenten tijd beschikbaar van het ondersteuningsteam		x
g	De coördinator ondersteuning en begeleiding heeft voor iedere leerling enkele uren beschikbaar		x
h	Er is expertise beschikbaar voor leerlingen met een beperking		x
i	Er zijn handen beschikbaar in de pauzes		x
j	Leerlingen kunnen elkaar helpen		x
Beschikbare materialen			
a	Onderwijsmaterialen die niveau- en tempodifferentiatie mogelijk maken		x
b	Er zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar		x
c	De school regelt aanvullende onderwijsmaterialen		x
d	De school regelt specifieke onderwijsmaterialen		x
e	De school heeft passende materialen voor leerlingen met dyslexie/dyscalculie	x	
f	Omgaan met dyslexie is vastgelegd	x	
g	Er wordt gewerkt met een speciaal programma voor sociaal-emotionele ontwikkeling		x
h	De school beschikt over aanvullende materialen		x
i	Er zijn specifieke materialen beschikbaar voor sociale vaardigheidstraining en faalangstreductietraining.	x	
Ruimtelijke omgeving			
a	Er wordt een-op-een ondersteuning gegeven		x
b	De school zorgt voor algemene fysieke toegankelijkheid		x
c	De school is bereid aanpassingen te realiseren		x
d	Leerlingen kunnen gebruik maken van een eigen werkplek		Waar praktisch mogelijk
e	Er zijn aparte ruimtes beschikbaar gedurende de pauzes		x
f	Er zijn aparte ruimtes voor een-op-een ondersteuning		x
Het Interne Ondersteunings Team (IOT) heeft expertise in			
a	Er is een cultuur waarin professionaliteit met elkaar gedeeld wordt		x
b	Er is een voortdurende professionalisering		x
c	Er is een systeem om nieuwe leerkrachten in te werken		x
d	De leraren kunnen differentiëren		x
e	De leraren kunnen speciale onderwijsbehoeften onderkennen		x
f	Er is expertise beschikbaar m.b.t. handelingsgericht werken		x

Aspecten		In ontwikkeling	Aanwezig
g	Er is sprake van een teamaanpak	x	
h	Docenten zijn in staat om maatwerk voor individuele leerlingen te leveren		x
i	Ouders kunnen betrokken worden bij de onderwijsondersteuning	n.v.t.	
j	Er is kennis beschikbaar van de onderwijsvoorzieningen in de regio		x
k	Bekwaamheid van enkele docenten/groepen op peil houden voor:		
	. Signaleren speciale onderwijsbehoeften voor leren en gedrag		x
	. Kennis van dyslexie		x
	. Kennis en aanpak dyscalculie		x
	. Kennis en aanpak AD(H)D		x
	. Kennis en aanpak ASS		x
	. Kennis en aanpak faalangst		x
l	Binnen school is kennis over psychiatrische stoornissen		x
m	Binnen de school is kennis over onderwijsachterstanden andere culturen		x
n	Er is scholingsbeleid voor bovenstaande expertise		x
o	De coördinator ondersteuning en begeleiding heeft ruime kennis van competenties		x
p	Docenten/mentoren beschikken over competenties:		
	. Betrekken van ouders bij de onderwijsondersteuning	n.v.t.	
	. Voeren van gesprekken met leerlingen, ouders en collega's		x
	. Voeren van leerlingbespreking		x
	. Opstellen en uitvoeren van een individueel ontwikkelingsperspectief		x
Samenwerking met externen			
a	Samen met ketenpartners inhoud geven aan preventieve en curatieve ondersteuning door:		
	. Interventies van School Maatschappelijk Werk		x
	. Inschakelen van Jeugdarts		x
	. Afstemming met Centrum Jong		x
	. Inschakelen van Jeugdteam en geïndiceerde zorg		x
	. Inschakelen van GGZ		x
Aspecten			
	. Adequate communicatie met leerplichtambtenaar		x
b	De school heeft een Extern Advies Team (EAT)		x
c	De school werkt samen met en stemt af met professionals		x
d	De school werkt samen met ketenpartners		x
e	Experts van externe organisaties zijn beschikbaar		x